

*JUDr. Monika Weber
Senior Advisor, Border Management and Security
International Centre for Migration Policy Development
monika.weber.pa@gmail.com
orcid/researcherID nemam
Viedeň, Rakousko*

Možnosti zefektivnění spolupráce bezpečnostních sborů v rámci správy hranic

Posibilities of Improving Cooperation of the Security Forces in the Framework of Border Management

Abstrakt

Státní hranice definují vnitřní území každého státu. Zahrnují suchozemský prostor, (zelená nebo pozemní hranice), dále vzdušný prostor (vzdušná hranice) a plochu vnitřních a pobřežních vod (modrá hranice). Každou takovou hranici lze překročit jen na místech k tomu určených a označených, na hraničních přechodech. Evropskou výjimkou je tzv. vnitřní schengenská hranice, na níž je možné nekontrolovaně překračovat státní hranice v rámci zvláštního režimu v každém místě, pokud to není přímo zakázáno. Každá země Schengenské smlouvy však může v případě potřeby dočasně obnovit hraniční kontroly na svých vnitřních hranicích ze zákonem daného důvodu. Členské státy EU implementují koncept Integrované správy hranic (IBM), který má za cíl zabezpečit otevřené státní hranice pro rychlý a nekomplikovaný migrační tok a usnadnění obchodu zboží, ale zároveň zabezpečit bezpečnost. Tento článek se věnuje právě IBM, implementaci strategií prostřednictvím jejich akčních plánů, zejména v ČR. Do správy hranic je zapojeno několik státních i civilních subjektů a jejich efektivní spolupráce je stěžejní pro zabezpečení otevřených, avšak bezpečných hranic. Při zpracování článku autorka využila zejména výzkumných metod, jako je sekundární analýza odborných studií řešící danou problematiku, ale i empirická šetření. Výzkumný projekt vychází z dotazníkového šetření a z provedených expertních řízených rozhovorů a jejich řádného vyhodnocení na základě SWOT analýzy. Přínosem článku je poskytnutí relativně uceleného a aktuálního pohledu do problematiky integrované správy hranic, která za poslední roky čelí řadě výzev jako jsou migrační krize, pandemie COVID-19 nebo ruská invaze na Ukrajinu. Empirická šetření formou řízených rozhovorů se zkušenými odborníky jak z ČR, tak ze zahraničí umožnilo autorce vytvořit specifický soupis silných a slabých stránek implementace integrované správy hranic, ale zároveň poukázat na rizika a vytyčit možnosti zefektivnění a zkvalitnění správy hranic při zabezpečování bezpečnosti státu. Konkrétním výsledným produktem výzkumné činnosti autorky jsou její doporučení, která zaměřují další teoretický výzkum, ale i vzdělávací činnosti v této problematice.

Klíčová slova: Správa hranic, Integrovaná správa hranic, mezinárodní spolupráce, migrace.

Abstrakt

State borders define the internal territory of each state. These include land border (green border), airspace (air border), and the area of inland and coastal waters (blue border). Each of these borders can be crossed only at designated and marked places, at border crossing points. The European exception is the so-called internal Schengen borders, where crossing the border is possible without border controls under a special regime in any place, unless it is directly prohibited. However, each Schengen country may, if necessary, temporarily reintroduce border controls at its internal borders for a reason given by law. EU member states implement the concept of Integrated Border Management (IBM), which aims to have open borders for fast and uncomplicated migration flows and the trade of goods, but at the same time to fully ensure security. This document is focused on IBM, the implementation of strategies through its action plans, especially in the Czech Republic. Several governmental and civilian agencies are involved in IBM, and their effective cooperation is key to secure open but secure borders. In preparing this document, the author used mainly research methods, such as secondary analysis of scientific studies, but also empirical research. The research is based on conducted surveys and focused expert interviews and their evaluation on the basis of a SWOT analysis. The benefit of the paper is the provision of a relatively comprehensive and up-to-date look at the issue of IBM, which in recent years has faced a number of challenges such as the migration crisis, the COVID-19 pandemic or the Russian invasion of Ukraine. Empirical research in the form of expert focused interviews with experienced experts both from the Czech Republic and other countries worldwide enabled the author to create a specific summary of the strengths and weaknesses in the implementation of integrated border management, but at the same time to emphasize the risks and outline the possibilities of improving effectivity and efficiency of border management in ensuring the state security. The author's research is concluded with her recommendations, which define focus of further theoretical research as well as educational activities on this subject.

Keywords: Border management, Integrated Border Management, international cooperation, migration.

Úvodní slovo

Správa hranic představuje rozsáhlou a komplikovanou oblast. Se zvyšující se mobilitou osob a zboží v kontextu bezpečnostních hrozeb terorismu a organizovaného zločinu, musí všechny státy (i mimo EU) zajistit přiměřenou rovnováhu mezi otevřenými, a současně důsledně kontrolovanými hranicemi. Evropská unie (EU) před lety navrhla a prosazuje IBM koncept (Integrated Border Management) tzv. „Integrovaná správa hranic“, která spojuje oba tyto cíle. Tento koncept správy hranic byl poprvé použit v rámci podpůrných činností EU v oblasti západního Balkánu v období 2002-2006. V roce 2009 EuropeAid¹ rozhodl vypracovat soubor pokynů s globální použitelností bez konkrétního regionálního zaměření „Pokyny pro integrovanou správu hranic na vnějších EU hranicích“, které jsou od listopadu 2010 v platnosti. Přestože neexistuje mezinárodně a všeobecně uznávaná definice IBM,

¹ EuropeAid je Generální ředitelství pro rozvoj a spolupráci v rámci EU, EuropeAid vzniklo 1. ledna 2011 po sloučení Úřadu pro spolupráci EuropeAid (AIDCO) s Generálním ředitelstvím pro rozvoj a vztahy s africkými, karibskými a tichomořskými státy (DEV).

pro naše potřeby rozumíme IBM² jako vnitrostátní a mezinárodní koordinaci a spolupráci mezi všemi příslušnými orgány a agenturami zapojenými do bezpečnosti hranic a usnadnění obchodu za účelem zavedení účinné, efektivní a koordinované správy hranic na vnějších hranicích EU, aby bylo dosaženo cíle otevřených, ale dobře kontrolovaných a bezpečných hranic.

V tomto článku bude elaborována realizace výzkumu zaměřeného na identifikaci pozitivních a negativních faktorů implementace integrované správy hranic a bezpečnostní rizika spojená s imigrací do ČR. Dále bude analyzována situace a praxe bezpečnostních sborů v této oblasti, ať již v ČR tak v zahraničí, s cílem poukázat na problematická místa daného tématu. V rámci koncepce práce budou využity profesionální zkušenosti a policejní praxe autorky a stejně tak informace a poznatky zahraničních bezpečnostních složek a participujících organizací.

Analýza současné praxe

Stěžejní myšlenkou IBM je, že jednotlivé zúčastněné orgány jsou účinnější, pokud efektivně spolupracují a svoji činnost koordinují za účelem nalezení správné rovnováhy mezi usnadněním legálního a zrychleného pohybu osob a zboží přes hranice, při zajištění bezpečnosti a kontroly hranic včetně potírání přeshraniční trestné činnosti. IBM koncept se opírá o tři pilíře spolupráce, a to spolupráci v rámci samotné agentury³ (rezortní či vnitroservisní, např. mezi jednotlivými složkami ministerstva vnitra); mezi různými subjekty působících v oblasti správy hranic v téže zemi (mezirezortní, např. mezi policií a celní správou); a spolupráce s hraničními orgány sousedních zemí (mezinárodní, např. mezi českou a rakouskou policií, či celní správou, ale také s mezinárodními organizacemi apod). Naopak, chybí-li spolupráce v některém z těchto tří pilířů, účinné řízení hranic je oslabeno.

Potřeba koordinace činnosti subjektů působících v oblasti správy hranic se zvyšuje zejména na mezinárodní úrovni. Tato potřeba přichází s nárůstem počtu migrantů z východu za účelem hledání lepších socio-ekonomických podmínek, stejně tak s ohledem na válečné konflikty, globalizaci zločinu, terorismu a z pohledu mezinárodní ekonomiky.

IBM koncept zahrnuje spolupráci v činnostech jako např. hraniční kontrola (v Evropě dle Schengenské smlouvy) včetně analýzy rizik a činnosti zpravodajských služeb v této oblasti, odhalování a vyšetřování přeshraniční trestné činnosti v koordinaci se všemi příslušnými orgány činnými v trestním řízení, spolupráci a sjednocení postupů a aktivit členských států EU a jinými institucemi, mezirezortní a mezinárodní spolupráci všech zainteresovaných složek operujících na hranicích a v neposlední řadě také model čtyřstupňové vstupní kontroly.⁴

² Podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1896 ze dne 13. listopadu 2019 o vropské pohraniční a pobřežní strážci a o zrušení nařízení (EU) č. 1052/2013 a (EU) 2016/1624.

³ Agenturou v rámci IBM může být cizinecká policie, pohraniční stráž, imigrační služba, celní správa, veterinární či fytoosanitární správa a podobně, a to dle národního legislativního rámce.

⁴ Model čtyřstupňové vstupní kontroly (four tier access control) funguje na základě aktivit prováděných 1. již ve třetích zemích, 2. spolupráce se sousedními zeměmi (na základě dohod), 3. hraniční kontrola (na vnějších hranicích), 4. kontrolní mechanismy v prostoru volného pohybu/Schengenského prostoru.

Evropská unie v rámci posilování koordinace a spolupráce na vnějších hranicích vytvořila v roce 2004 Frontex. Jedná se o agenturu EU věnovanou řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států EU, jejíž kompetence v roce 2016 posílily a název se změnil na Evropskou pohraniční a pobřežní stráž (název Frontex zůstává i nadále v užívání).

Praxe ukázala, že IBM je užitečný globální koncept, který může být navržen pro jakoukoliv zemi na světě tak, aby v úpravě odpovídala specifickým potřebám daného regionu.

Globální trendy v oblasti bezpečnosti, jakož i migrace a uprchlictví se výrazně změnilo v období evropské migrační krize, která vyvrcholila v roce 2015. Další výzvou nejen pro evropskou správu hranic byla pandemie COVID-19, která významně změnila situaci na evropských hranicích od března roku 2020 a stále v určitém aspektu ještě neskončila. Nastává proto otázka, zda není na místě přehodnocení stávající koncepce IBM. Orgánů aktivních v oblasti správy hranic je řada a jejich spolupráce, výměna informací, analýza rizik, prevence a školení mají společný cíl zajistit bezpečnost, avšak zároveň volný pohyb osob a zboží.

Před dobou spojenou s COVID-19 pandemií, překročilo ročně vnější hranice EU kolem 700 milionů cestujících. Hraniční kontroly by měly umožnit co nejkratší překročení státních hranic legitimním cestujícím, avšak zamezit přeshraničním nelegálním aktivitám. Často je při hraničních kontrolách policista (analogicky případně pohraničník, imigrační pracovník, celník apod.) vystaven kontaktu s oběťmi obchodování s lidmi, ale také s převaděči a jinými pachateli organizované přeshraniční trestné činnosti, zahraničními teroristickými bojovníky, členy teroristických skupin. Správná a včasná detekce takových osob a spolupráce ve výměně informací mezi jednotlivými subjekty konceptu IBM má za cíl potírat nelegální migraci a trestnou činnost s ní spojenou a zabezpečení bezpečnosti hranic EU.

I přesto, že ČR po vstupu do schengenského prostoru nemá pozemní vnější hranice, spolupráce v oblasti politiky správy hranic zejména se třetími zeměmi je i pro ČR strategickým zájmem, stejně jako pro ostatní členy EU.⁵ Existuje mnoho národních i nadnárodních legislativních norem, které upravují různé druhy bilaterální i multilaterální spolupráce mezi bezpečnostními sbory. Může se zdát, že jejich implementace není realizována adekvátním a efektivním způsobem tak, jak výklad zákona stanoví. Mezi problémové sféry patří otázky spojené se zásadami výměny informací uskutečňované reciprocitně mezi jednotlivými státy EU a se třetími zeměmi. Klíčové je rovněž, zda jsou vyměňované informace, zejména ze zpravodajských služeb, důvěryhodné a úplné, nebo státy takové informace nevyhodnocují adekvátně či pracují s informacemi selektivním způsobem. Důležité je rovněž vzít v úvahu, zda jsou jednotlivé složky bezpečnostních sborů motivovány ke spolupráci, nebo se spíše bojí "konkurence" jiné agentury zapojené do správy hranic.

Článek se nezabývá otázkou, zda existuje u příslušníků orgánů zapojených do správy hranic jakákoliv forma spolupráce, neboť ta je daná různými regulačními rámci. Otázkou zůstává, zda jsou tyto regulační rámce efektivně implementovány. Zda existuje efektivní spolupráce a výměna informací mezi orgány správy hranic v rámci svých kompetencí a problematika provádění akčních plánů IBM strategií je řádně převáděna do praxe.

⁵ Čl. 67 a 77 Smlouvy o fungování EU (SFEU).

Tato problematika byla zkoumána formou dotazníkového šetření a řízených expertních rozhovorů. Dotazníky byly distribuovány online a písemnou formou celkem 111 zkušeným respondentům z řad policie a celní správy z různých krajů působení v ČR. Řízené expertní rozhovory byly realizovány s celkem osmi vysoce či středně postavenými policejními manažery z ČR a ze zahraničí. Z hlediska dosažení co nejotevřenějších odpovědí a zvýšení tak výsledků výzkumu, byly dotazníky i rozhovory provedeny anonymně. Všichni respondenti mají nebo měli zkušenost s implementací IBM v ČR z pozice zaměstnance orgánu státní správy.

Výzkumný problém

Dlouhodobým cílem imigrační politiky jak v EU, tak v rámci ČR, je podporovat prostředky řízené migrace, kdy jsou bezpečnostní rizika eliminována prostřednictvím regulačních, zejména legislativních nástrojů a následných procesů. Migrační proces, který řídí stát, musí být bezpečným a vyváženým. V tomto ohledu pak lze za faktickou bezpečnostní hrozbu v kontextu celého migračního procesu označit právě migraci neřízenou. Míra suverénního vlivu v procesu řízené migrace zcela jasně ovlivňuje míru rizika narušení rovnováhy migrací neřízenou.

Proces řízené imigrace je pak svázán i s procesem integrace, neboť i řízená migrace může být dlouhodobě efektivní a funkční pouze v případě, že je spojena s úspěšnou integrací na území cílového státu. Právě schopnost a míra integrace do majoritní společnosti definuje možnosti a objem řízené imigrace. V rámci integračního programu je vedle státu nutná pomoc také majoritní společnosti. V praxi bohužel často dochází k selhávání implementace integračního programu a předsudkům či stereotypům ze strany občanů.

Z tohoto důvodu je na místě věnovat více pozornosti efektivnějšímu zaměřování preventivních aktivit ve společnosti a hledat nové nástroje v práci s imigranty. K tomu je třeba soustavně získávat poznatky o aktuální struktuře bezpečnostních faktorů, které se z hlediska imigrace a integrace jeví jako nejvíce problematické. Výzkumným problémem je tedy poznání, které bezpečnostní faktory se nejčastěji vyskytují v osobních zkušenostech výběrového souboru respondentů (policisté a civilisté).

Z výše uvedených důvodů se empirický výzkum předně zaměřuje na zmapování názorů respondentů, se zaměřením na bezpečnostní faktory imigrace v ČR a poznání kauzalit projevů bezpečnostních prvků. Znalost současného stavu faktorů, které se jeví pro imigraci jako problematické, lze pokládat za základní předpoklad pro vytvoření poznatků nezbytných ke hledání vhodných změn v oblasti prevence přeshraniční kriminality, nezákonné migrace a neúspěšné integrace.

Daný výzkumný problém zahrnuje následující výzkumné otázky:

- 1. Jaká jsou největší bezpečnostní rizika spojená s imigrací do ČR?**
- 2. Jak funkční je spolupráce státních orgánů ČR v rámci integrovaného systému řízení vnějších hranic?⁶**

⁶ Integrovaný systém řízení vnějších hranic znamená národní a mezinárodní koordinaci a spolupráci mezi všemi příslušnými orgány a subjekty zapojenými do pohraniční bezpečnosti a usnadnění obchodu zavedením účinné, efektivní a koordinované správy hranic

Objektem výzkumu jsou bezpečnostní faktory spojeny s imigrací a efektivní spolupráce orgánů zapojených do implementace integrované správy hranic. **Předmětem výzkumu** jsou vybrané aspekty rizikových faktorů a spolupráce v rámci integrovaného systému řízení vnějších hranic. **Základním cílem** empirického výzkumu je pokusit se odhalit nejzávažnější bezpečnostní rizika imigrace v ČR z hlediska příslušníků policie ČR a civilistů a poukázat jaké faktory (a zda vůbec) z integrace cizinců má nepříznivý vliv na sociální rozvoj společnosti či výkon policejní činnosti. Z hlediska využití poznatků pro praxi je cílem na základě zjištěných výsledků výzkumu popsat problémy, na které je vhodné směřovat preventivní aktivity a formulovat doporučení pro případné změny v oblasti migrační politiky a správy hranic.

Empirický výzkum je zaměřen na splnění těchto základních výzkumných úkolů:

1. Analýza profesních i neprofesních názorů respondentů a provést klasifikaci nejrizikovějších bezpečnostních hrozeb imigrace v ČR podle respondentů.
2. Analýza zkušeností respondentů v souladu se spoluprací v rámci integrovaného systému řízení vnějších hranic a návrhy na jejich zefektivnění.

Pro potřeby přípravy výzkumného projektu, a především dotazníku a řízených expertních rozhovorů byly stanoveny následující hypotézy:

- **Má imigrace cizinců značný vliv na bezpečnostní rizika v ČR?**
- **Je implementace IBM v ČR pouze formálního charakteru?**

K realizaci empirického výzkumu byla použita metoda dotazování s použitím nestandardizovaného dotazníku a metoda řízených expertních rozhovorů.

Explorativní metoda, konkrétně forma dotazníkového šetření byla vybrána pro první část realizace výzkumu. Tato metoda se jevila jako nejpraktičtější a efektivní vzhledem k charakteru zkoumaného problému a vybranému souboru respondentů. Tato metoda umožnila za poměrně nízkých nákladů získat velké množství dat ke zpracování.

Dotazník byl sestaven pomocí uzavřených a otevřených otázek. Na uzavřené otázky respondenti odpovídali výběrem jedné z variant možných odpovědí. Některé otázky byly otevřené, aby vznikl prostor k podrobnějšímu vyjádření ze strany výběrového souboru respondentů. Mezi výhody dotazníkového šetření patří to, že jde v tomto případě o adekvátní výzkumný postup, nízkou časovou a finanční náročnost sběru informací, relativně vysokou míru anonymity, která může vyvolat zvýšenou ochotu odpovídat a možnost oslovení rozsáhlejšího výzkumného souboru. Vzhledem k pracovní vytíženosti pracovníků zařazených na úseku správy hranic a boje s přeshraniční trestnou činností se přihlíželo také ke skutečnosti, že touto formou lze zastihnout i respondenta, který nedisponuje dostatečnou časovou flexibilitou a je často zaneprázdněn.

Zodpovězení dotazníku respondenty bylo realizováno ve dvou formách, a to vyplněním papírových kopií ručně a dále vyplněním elektronického formuláře za použití volně dostupné platformy Survey Planet. Dotazník tvořilo 33 otázek a sdělení seznamující výběrový soubor respondentů s účelem uskutečňovaného empirického

za účelem dosažení cíle – otevřené, ale dobře řízené a bezpečné hranice. Smlouva o fungování EU (konsolidované znění) čl. 77 a 79.

výzkumu a návod na jeho vyplnění, včetně příkladu vyplnění v něm uvedených položek.

Dotazník byl sestaven do několika částí tak, aby tvořil komplexní a logický celek. Konstrukce dotazníku zahrnovala tři části, přičemž úvodní část obsahovala oslovení, údaje o tom, kdo výzkum provádí, účel dotazníku, pokyny, jak dotazník vyplňovat, příklad vyplnění a závěrečné poděkování. Další část dotazníku tvořilo několik identifikačních otázek, sloužící ke stručné a obecné charakteristice respondentů, formulovaných takovým způsobem, aby byla zajištěna anonymita účastníků výzkumu a bylo zabráněno zneužití dotazníku. Jednalo se o úvodní postupné otázky, zejména o zjištění obecných proměnných jako pohlaví, dosažené vzdělání, celková doba praxe a doba praxe v dané problematice, kraj služebního zařazení a způsob získání znalostí v dané problematice.

Následovala hlavní část dotazníku, utvořená otázkami zaměřenými na vlastní výzkum. Jejich formulace a uspořádání akcentovalo skutečnost, že se otázky při dotazování neuplatňují odděleně, ale ve vzájemném kontextu. To znamená, že každá otázka ovlivňuje odpověď i na otázky následující. V řazení otázek bylo proto postupováno takovým způsobem, aby otázky, které mohou ovlivnit odpovědi na jiné otázky, těmto otázkám nepředcházely. Vzhledem k tomu, že formulace otázky může mít zásadní vliv na odpověď respondenta, byla zohledněna všeobecná pravidla a doporučení při sestavování sekvence otázek. Otázky byly formulovány objektivně, aby z nich nebylo možné odvodit pozici tazatele. Standardně bývají otázky v dotazníku formulovány s ohledem na cílovou skupinu (s ohledem na věk či pohlaví, na sociokulturní prostředí, vzdělání a další specifika respondentů). V případě tohoto expertního dotazování bylo možné užít přiměřeně odborného jazyka, exaktních formulací a profesní terminologii.

Všechny otázky byly uspořádány v dotazníku přiměřeně a v takovém pořadí, aby z hlediska respondenta tvořily určitý logický celek a současně napomáhaly udržet zájem respondenta. Co se týče typu otázek, byla zvolena varianta tzv. uzavřených otázek. Uzavřené otázky byly koncipovány tak, aby možnosti odpovědi byly předem dány a bylo možné je standardizovat. Respondenti tak vybírali z omezeného počtu variant možných odpovědí. Dotázaný si mohl vybrat jednu z nabídnutých odpovědí (tzv. unique choice). Škály v tomto případě sloužily k vyjádření názorů a zkušeností respondenta a umožnily tak převod těchto kvalitativních informací na kvantitativní formu. Prostřednictvím škálování zařazovali respondenti hodnocení vybraného problému na určitou stupnici. Pomocí této stupnice tak respondenti vyjadřovali míru souhlasu nebo nesouhlasu s danou položkou či problémem. Krajní body škály tvořily zpravidla protikladné póly. Záměrně byly zvoleny čtyřstupňové bipolární škály, které byly na krajních pólech ohraničeny příslušnými antonymy bez možnosti prostřední, neutrální odpovědi tak, aby respondenta přiměly zaujmout zřejmý názor či stanovisko.

Celkem 111 dotazníků bylo vyplněno následovně: 101 dotazníků bylo odpovězeno příslušníky státní správy a 10 kopií civilisty (bývalými policisty či celníky). Výběr respondentů byl náhodný a jejich působení je z různých částí ČR. Do výzkumného projektu tak byli zapojeni respondenti z řad příslušníků Policie ČR a Celní správy ČR, služebně zařazení do správy hranic (různé složky Služby cizinecké policie, pracovníci a experti zabývající se problematikou přeshraniční trestné činnosti a extremismu). Sběr dat proběhl v období od 1. března do 26. prosince 2022.

Všechny dotazníky vyplněny písemnou formou, zejména účastníky různých školení prováděných autorkou v ČR, byly přeneseny do elektronické formy platformy Survey Planet z důvodu automatického, tedy nejefektivnějšího a nejrychlejšího vyhodnocení výsledků danou platformou.

Za účelem zajištění dostatečné validity a reliability dotazníkového šetření, kdy cílovou skupinu tvořili experti z řad policie a celní správy, byla respondentům garantována anonymita a generalizace získaných poznatků. Anonymita respondentů a zvolená forma dotazování se rovněž, vzhledem ke zkoumané problematice, jevila jako ideální pro získávání otevřených informací o IBM v ČR a bezpečnostních rizik spojených s imigrací do ČR. Tento postup měl zajistit prozkoumání dané problematiky bez emocí, objektivně a nezávisle na osobnostech expertů.

Řízené expertní rozhovory s celkem osmi vysoce či středně postavenými policejními manažery z ČR a ze zahraničí proběhly v období od července 2021 do prosince 2022. Nebyl proveden žádný rozhovor s civilistou, nebo osobou, která nepracuje či nepracovala u policie nebo agentuře zapojené do implementace správy hranic a IBM. Z hlediska vyšší transparentnosti a otevřenosti mezi dotazujícím a respondentem byly tyto rozhovory provedeny anonymně. Tato anonymita umožnila získat informace, které by jinak nebylo možné oficiální cestou obdržet.

Na vyhodnocení rozhovorů byla použita SWOT⁷ analýza, která představuje rozšířenou metodu pro systémovou analýzu, která spočívá v komparaci silných a slabých stránek určitého řádu a hodnocení příležitostí a hrozeb, které relevantní řád ovlivňují. Porovnává vnitřní zdroje a schopnosti se stavem a změnami v okolí. Podstatou této metody je konkrétní strukturovaná analýza s východisky do syntetických závěrů a metodických doporučení.⁸

Silné stránky lze pozorovat v kvalitním managementu, v kvalitních a kvantitativních zdrojích, využívání moderních postupů a technologií a jiné. Slabé stránky jsou pak negativní vnitřní aspekty, které mohou vést k nižší výkonnosti agentury. Mohou také reprezentovat bariéry v rámci tendence dosáhnout stanovený cíl. Za negativními vnitřními aspekty může být považován nedostatek lidského potenciálu, nedostatečná znalost právních předpisů, zastaralé postupy či technologie nebo chyby v implementaci právních norem či procesů.

Příležitosti v rámci SWOT analýzy jsou stávající nebo budoucí podmínky, které mohou usnadnit proces vedoucí ke stanovenému cíli. V rámci řešené problematiky se může například jednat o změnu prováděcích předpisů IBM či standardních operačních postupů. Dále by mohlo jít také o zlepšení technického a technologického vybavení agentur implementujících Strategie IBM a jejich akční plány, což může mít vliv na efektivitu činnosti agentur a potírání přeshraniční trestné činnosti při správě hranic.

Hrozby pak představují předpoklady, které jsou nepříznivé vůči současným či případným a neočekávaným jednáním agentury. Může se jednat například o náhlou politickou nepodporu, válečné konflikty, legislativní změny, nové trendy v přeshraniční kriminalitě a podobně.

⁷ SWOT analýza, SWOT je zkratka z anglického originálu, kde **S** = Strengths (Silné stránky), **W** = Weaknesses (Slabé stránky), **O** = Opportunities (Příležitosti), **T** = Threats (Hrozby).

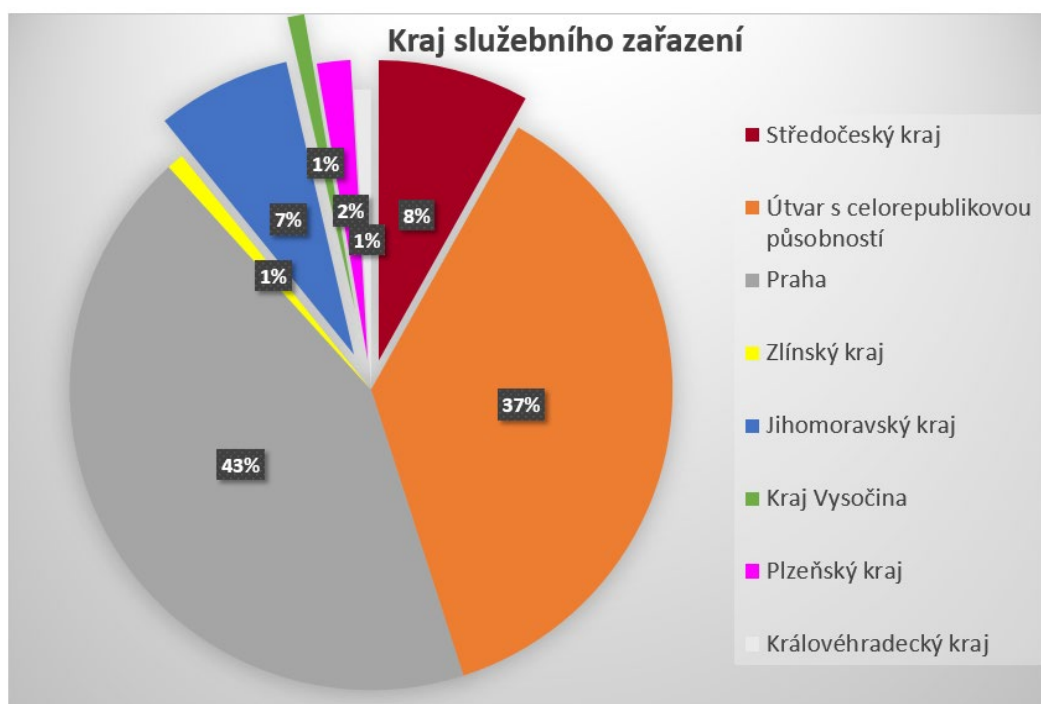
⁸ SARSBY, A. *SWOT analyses, A guide to SWOT for business studies students*. 2016. ISBN 978-0-9932504-2-2.

Vyhodnocení dotazníkového šetření

Důsledné a adekvátní zpracování zjištěných dat je nezbytnou podmínkou správné interpretace výsledků, které by mělo vyústit do korektního formulování závěrů.

Data získaná na základě realizovaného dotazníkového šetření, byla utříděná do přehledných databází za využití programu Survey Planet, který současně vyhodnocuje výsledné odpovědi respondentů. Z celkového počtu dotazovaných respondentů bylo zastoupeno 23,2 % žen a 76,8 % mužů. Z toho lze vyhodnotit, že z povahy profese zastupující státní orgány v implementaci správy hranic, je dlouhodobým trendem správa hranic stále profesí v muži převažujícím zastoupení.

Z pohledu vzdělání bylo 69,4 % respondentů vysokoškolského vzdělání Mgr. titul a výše, 19,8 % absolventů vysoké školy Bc. titul a 10,8 % respondentů s maturitou. Zvýšené vzdělání na úrovni policistů a celníků v ČR je výrazně potěšující. V rámci služebního zařazení respondentů dominovalo s 43 % hlavní město Praha a se 37 % zařazení na útvaru s ceorepublikovou působností. Detailní graf znázorňující služební působení respondentů níže. Celkem šest respondentů na tuto otázku neodpovědělo. Zda cíleně nebo pouze chybně lze jen spekulovat. Celkem bylo zastoupeno osm krajů služební působnosti respondentů.

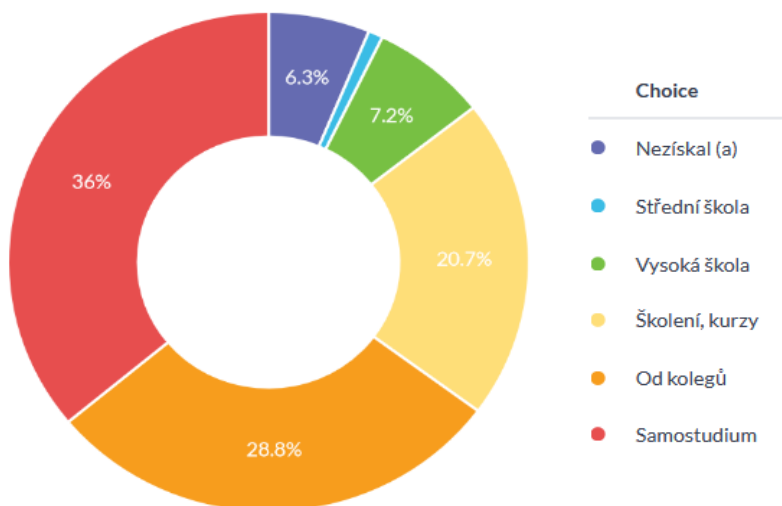

Kraj služebního zařazení respondentů dotazníkového šetření.

Z pohledu celkové doby praxe byli největší měrou zastoupeni pracovníci sloužící u státní správy déle než 15 let, a to 61,1 % respondentů. S ohledem na délku praxe v oboru cizinecká policie, migrace či správa hranic, nejvíce respondentů pracovalo na požadované odbornosti více jak 15 let, celkem 52,9 % dotazovaných. Tato skutečnost lze považovat za velmi přínosnou pro dotazníkové šetření, neboť s takto vysokou praxí se dá předpokládat, že respondenti znají nejenom současnou situaci v oblasti správy hranic, IBM a bezpečnostních rizik, ale také historický vývoj v ČR, zejména pak vstup

ČR do Schengenu,⁹ vývoj ve správě hranic s tím spojený a vznik IBM Strategie a její implementace.

Způsob získání teoretických profesních poznatků z oblasti správy hranic odpovědělo 36 % respondentů, že samostudiem, následně 28,8 % uvedlo, že od kolegů. Pouze 20,7 % dotazovaných získalo profesní poznatky díky participaci v různých školeních a kurzech. Pouze 6,3 % dotazovaných nezískalo žádné teoretické profesní poznatky, což představuje minoritní část dotazovaných, nicméně vypovídá o pravděpodobnosti toho, že výkon správy hranic je prováděn příslušníky bez žádného základního třeba jen vstupního školení. Pokud interpretujeme většinovou odpověď samostudium, a informace od kolegů, lze poukázat na aktivní zájem respondentů získávat informace v oboru a samovzdělávat se. Zaměstnavatel, v tomto případě Policie, MV ČR či Celní správa ČR, by proto měl zvýšit pozornost v tomto bodě a zvýšit proškolení v dané oblasti na národní i mezinárodní úrovni, zajistit studijní návštěvy a pobyty v zahraničí, účast na konferencích a podpořit účast všech svých zaměstnanců na jejich účasti. Zvážení obligatorních vzdělávacích programů online, formou e-learning by podpořilo samostudium a zvyšování povědomí svých zaměstnanců. S ohledem na udržitelnost a profesní rozvoj, by agentury správy hranic měly investovat do školení školitelů. Předávání informací účastníků konferencí či školení by pak měl být prováděn organizovaně v pyramidovém předávání získaných informací svým spolupracovníkům či podřízeným. Jistou výhodou je i užší spolupráce se školícími institucemi daných agentur, které by zajišťovali základní kurzy v rámci celoživotního vzdělávání, nebo ad hoc školení s ohledem na požadovanou problematiku. Za zmínku stojí i jazykové kurzy, které jsou potřebnou součástí výkonu funkce pracovníků orgánů implementujících IBM.

Způsob získání teoretických profesních poznatků.

⁹ Česká vláda přijala v roce 2003 Schengenskou strategii, kterou potvrdila v únoru 2007 přijetím Strategie vlády v oblasti zapojování do schengenského prostoru pro rok 2007. Novější verze dokumentu zohlednila aktuální vývoj v procesu rozšíření schengenského prostoru a v souladu s rozhodnutím Rady EU z prosince 2006 stanovila cílové datum zrušení kontrol na vnitřních pozemních hranicích na 31. prosinec 2007 a nejpozději poslední březnový den v roce 2008 pro zrušení kontrol na mezinárodních letištích.

Další část dotazníkového šetření za zabývala bezpečnostními riziky cizinců, a to ze dvou hledisek:

- **z hlediska osobní zkušenosti,**
- **z hlediska osobní obavy.**

Obě hlediska se zaměřila na bezpečnostní rizika spojená s terorismem, násilnou trestnou činností, extremismem, přestupky (na úrovni občansko právních sporů), verbálními útoky, neschopností integrovat se, radikalismem (zahraniční bojovníci) a náboženským fanatismem. Níže budou obě hlediska zanalyzována a uvedeny pouze výsledné protipóly od „velmi ano“ a „vůbec ne“ odpovědi.

Z hlediska osobní zkušenosti se z celkového počtu respondentů 36,9 % dotazovaných setkalo s terorismem (nikdy nesetkalo 25,2 %), 55 % s extremismem (nikdy nesetkalo 12,7 %), 47,7 % s násilnou trestnou činností (nikdy nesetkalo 7,2 %), 39,1 % s přestupky (nikdy nesetkalo 2,7 %), 43,1 % s verbálními útoky (nikdy nesetkalo 9,2 %), 50 % s neschopností integrovat se (nikdy nesetkalo 2,7 %), 50,5 % s radikalismem (nikdy nesetkalo 22,9 %), 54,6 % s náboženským fanatismem (nikdy nesetkalo 26,9 %).

Je zřejmé, že většina respondentů z řad policie a celní správy se s nějakou formou bezpečnostních rizik spojených s imigrací na území ČR již setkala. Z pozice respondentů lze předpokládat, že tato osobní setkání byla v rámci výkonu své služební povinnosti, nikoliv jako soukromá osoba. I přesto, že je ČR malou zemí a pro bezpečnostní hrozby uvedeného charakteru není střediskem v porovnání s jinými členskými státy EU,¹⁰ neměla by se podceňovat prevence (a to už od školního věku dětí či screening sociálních medií), řádné vyšetřování a spravedlivé tresty za tuto přestupkovou či trestnou činnost.

V roce 2021 bylo na území EU spácháno, zmařeno či byl proveden pokus o celkem 15 teroristických útoků. Jedná se o pokles oproti předchozím rokům, v roce 2020 to bylo 57 útoků a v roce 2019 celkem 55.¹¹ Dopad pandemie COVID-19 na terorismus byl zvláště patrný z hlediska formování extremistických narativů. To způsobilo, že někteří jednotlivci jsou vůči nim zranitelnější k radikalizaci a náboru do teroristických a extremistických hnutí. Sociální izolace a další čas strávený online v tomto období prohloubil rizika, která představuje násilná extremistická propaganda a teroristický obsah, zejména mezi mladšími lidmi a nezletilými. Podle výkonné ředitelky Europolu, Catherine De Bolle: „*společenský dopad pandemie COVID-19 ve společnosti nějakou dobu zůstane a státy musí zůstat ostražitými ohledně některých dlouhodobých výzev, které z této bezprecedentní krize vyplývají*“.

Z hlediska bezpečnostních rizik cizinců, imigrantů se zevšeobecňuje pojem cizinec, neboť většina teroristických činů je páchána ne imigranty, kteří v nedávné době překročili státní hranice do cílové země. Pachateli této závažné trestné činnosti jsou většinou tzv. sekundární cizinci, a to takoví, kteří se narodili imigrantům rodičům

¹⁰ V roce 2021 proběhlo 5 teroristických útoků ve Francii, 3 v Německu, 2 ve Švédsku a jeden v Rakousku, Dánsku, Maďarsku, Belgii a Španělsku.

¹¹ Dle 2022 zprávy: *EU Terrorism Situation and Trend Report (TE-SAT)*, Europol, který je vydáván v ročních periodikách. Tato TE-SAT zpráva je nejkomplexnějším dokumentem na úrovni EU, která obsahuje informace o vývoji, současné situaci a trendech v oblasti terorismu na území členských států EU. Z 15 evidovaných teroristických útoků byly 4 dokončené.

a mají již status občana daného hostitelského státu. Proto často nesprávně hodnotíme pachatele teroristických činů jako cizince, přestože mají zahraniční původ od rodičů či prarodičů. Dále také generalizujeme tyto pachatele jako muslimy, Araby a podobně.¹²

Dále pak geopolitické posuny a dopad ruské agrese proti Ukrajině budou mít trvalý dopad na bezpečnost EU v nadcházejících letech. Tato válka již přilákala několik radikalizovaných jednotlivců z členských států, kteří se zapojili do boje na obou stranách. Pokračující válka navíc pravděpodobně vyvolá násilnosti extremistické reakce a mobilizace, zejména v online doméně. Tento vývoj je třeba i nadále pozorně sledovat, a přitom dbát na poučení z minulosti při jednání se zahraničními bojovníky vracejícími se z bojišť na Středním východě.

Z hlediska osobní obavy se 37 % z respondentů obává terorismu (6,5 % vůbec ne), 48,2 % násilné trestné činnosti (1,8 % vůbec ne, což představuje odpověď pouze dvou respondentů), 45,5 % extremismu (5,5 % vůbec ne), 50,9 % přestupků cizinců (2,7 % vůbec ne), 48,2 % verbálních útoků (7,3 % vůbec ne), 53,2 % se obává neschopnosti cizinců integrovat se (0,9 % vůbec ne, což poprvé značí odpověď pouze jednoho dotazovaného), 46,8 % radikalizmu (4,5 % vůbec ne), 41,8 % náboženského fanatismu (4,5 % vůbec ne).

Osobní obavy respondentů jsou poměrně vysoké, zejména v souvislosti s neschopností cizinců se integrovat do české společnosti, kde odpovědi dosáhly nejvyššího procenta s ohledem na obavy a pouze jeden respondent zodpověděl, že obavy vůbec nemá. Multikulturní rozdíly a s nimi spojené stereotypy a předsudky vůči cizincům mohou mít na daných výzkumných výsledcích významý vliv. Neméně podstatný je vliv medializace dané problematiky, kdy novinářská etika je často podceňována a případové studie vzorové integrace cizinců do ČR se minimálně medializují na rozdíl od medializace konfliktních či problematických zkušeností. Je pochopitelné, že integrace je komplexní dynamický proces, a to nejenom v ČR, který zasahuje do mnoha oblastí. Integrace cizinců je klíčová pro zachování sociální soudržnosti a ekonomický rozvoj země a přímo podmiňuje úspěch imigrace. Proto na ni nelze rezignovat nebo ji podceňovat.

Integrace je proces, do kterého vstupují jak cizinci, tak majoritní společnost i stát. Musí být založen na vzájemném přínosu pro všechny zúčastněné strany. Pouze vzájemné porozumění a respekt při vědomí všestranné prospěšnosti a potřebnosti integrace může předejít vzniku či eskalaci problémů ve vzájemném vztahu. Cílem integrační politiky je podporovat začlenění legálně pobývajících cizinců do společnosti a zajistit nekonfliktní a oboustranně přínosné společné soužití mezi cizinci i majoritou, předcházet vytváření uzavřených komunit cizinců, jejich společenské izolaci či sociálnímu vyloučení cizinců ze společnosti. Účelem integračních opatření je působit jako prevence vzniku ekonomicky, sociálně a kulturně rozdělené společnosti.

Základním politickým dokumentem české vlády je Koncepce integrace cizinců.¹³ Vláda ČR každoročně svým usnesením k Postupu při realizaci Koncepce stanovuje

¹² MANCOSU, Moreno a Monica FERRIN PEREIRA. *Terrorist Attacks, Sterotyping, and Attitudes Towards Immigrants: The Case of the Manchester Bombing*. University of Turin, Universidade da Coruña, January 2021.

¹³ První Koncepce byla přijata v r. 2000. Vycházela ze Zásad koncepce integrace cizinců na území ČR (1999). Koncepce je aktualizována v rozmezí pěti let (2006, 2011, 2016).

konkrétní úkoly na následující rok.¹⁴ Jak efektivním způsobem je tato koncepce implementována není předmětem výzkumu, nicméně obava z integrace cizinců respondenty výzkumu je značná.

Posledních deset otázek dotazníku bylo zaměřeno na IBM a spolupráci v rámci správy hranic v ČR.

Legislativní úprava správy hranic v ČR je podle 40,7 % respondentů spíše nepodchycena (4,7 % si naopak myslí, že rozhodně ano) a na základě těchto zákonných úprav spolupráce orgánů zapojených do IBM v ČR podle 49,1 % spíše není řádně implementována (1,8 % si naopak myslí, že rozhodně ano). 42,2 % respondentů se domnívá, že spolupráce v rámci IBM mezi ČR a členskými státy EU spíše není řádně legislativně podchycena (1,8 % si myslí, že rozhodně ano). Mezinárodní spolupráce mezi ČR a třetími zeměmi (které nejsou členskými státy EU) podle 57,3 % respondentů není spíše legislativně podchycena (1,8 % si naopak myslí, že rozhodně ano). Spolupráci s agenturou Frontex a ČR hodnotí 41,3 % respondentů jako spíše nevyhovující (33% jako rozhodně nevyhovující a 1,8 % jako rozhodně vyhovující). Vnitroservisní spolupráci v rámci jednoho ministerstva (např. v rámci různých složek Policie ČR) odhaduje 36,7 % dotazovaných jako spíše vyhovující (34,9 % se domnívá, že rozhodně nevyhovující a 2,7 % pak naopak tvrdí, že je plně vyhovující). Mezirezortní spolupráci v rámci více ministerstev (např. mezi policisty, celníky a vojáky) na území ČR v rámci implementace IBM hodnotí shodně 38 % respondentů jako spíše vyhovující i spíše nevyhovující. 58,2 % dotazovaných se domnívá, že mezirezortní spolupráce v rámci správy hranic je rozhodně založena na individuálních a osobních kontaktech (3,6 % se domnívá, že rozhodně ne).

Za předpokladu, že dotazovaní odpověděli na základě vlastních zkušeností v rámci svého výkonu služby, lze interpretovat vysoké procento nadpoloviční většiny názorů na mezirezortní spolupráci založené na individuálních a osobních kontaktech, jako skutečnost každodenního výkonu služby. Tato spolupráce nemusí být bezpodmínečně negativně interpretována, jako tomu může být z hlediska protikorupčních opatření, neboť individuální a osobní kontakty v rámci dodržení všech zákonných postupů vytváří vzájemnou důvěru a urychlení mnohdy zbytečně zdoluhavých oficiálních procedur a byrokratických výzev. Tato opatření mohou zejména v krizových situacích, kdy je nezbytná rychlá a okamžitá reakce ze strany státních orgánů zapojených do správy hranic, přispět k promptnímu vyřešení daného problému.

Spolupráci s agenturou Frontex vyhodnotilo poměrně vysoké procento respondentů jako spíše nevyhovující, což může být také interpretováno z hlediska mandátu této evropské agentury, která nemá strategický cíl pomáhat členským státům EU, ale na vnější evropské hranici. Z pozice vnějších hranic ČR je pak logické omezená spolupráce s Frontexem. Výsledky dotazování s ohledem na legislativní podchycení správy hranic v rámci ČR, EU a s třetími zeměmi může být také ovlivněno neinformovaností respondentů ohledně IBM Strategie a dalších právních norem s ní souvisejících. Geografická poloha ČR a její místo v schengenském prostoru,

¹⁴ Základní dokumenty spojené s integrací cizinců jsou dostupné ke stažení na webových stránkách MV ČR, <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/zakladni-dokumenty-k-integracni-politice-ke-stazeni.aspx>

tak značně omezuje informovanost o mezinárodní spolupráci v rámci IBM, která je implementována zejména na vyšší manažerské úrovni zúčastněných agentur.

V závěru respondenti zvažovali návrhy na zlepšení spolupráce orgánů správy hranic v ČR, a to v rámci investice do infrastruktury a lepšího technického vybavení (39,1 % se domnívá, že rozhodně ano, 16,4 % rozhodně ne) nebo do lidských zdrojů (školení a tréninky, erudovanější management atd.), kde 74,8 % tvrdí, že rozhodně ano a 0,9 %, což je jeden dotazovaný, že rozhodně ne. S ohledem na zlepšení mezinárodní spolupráce, dotazovaní hodnotili, zda by přispěly zahraniční stáže, výměnné pobyty a společná školení se zahraničními partner. 77,5 % odpovědělo, že rozhodně ano, nikdo neodpověděl, že rozhodně ne.

Vyhodnocení řízených expertních rozhovorů

Samotná evaluace provedeného výzkumu spočívá ve vyhodnocení řízených expertních rozhovorů, které byly provedeny s experty, kteří se více či méně aktivně podíleli či podílejí na vývoji a implementaci správy hranic, zejména pak konceptu IBM a také jsou experty na bezpečnostní rizika spojená s imigrací cizinců. Jednalo se především o střední a vyšší manažery.

Empirický výzkum formou řízených expertních rozhovorů přinesl zajímavé a důležité skutečnosti ze strany dotazovaných respondentů. Poznatky a informace jsou poměrně odlišné s ohledem na místo působnosti dotazovaného experta a roky profesní zkušenosti. Během řízených expertních rozhovorů nebyla hodnocena pouze problematika IBM v ČR, ale i na mezinárodní úrovni. Také nebyla pozornost zaměřena pouze na specifika daného státu a organizace, kterou respondent zastupuje, ale i specifika zaměřená na všechny formy spolupráce. Přesto, IBM a jeho implementace v ČR a v rámci EU zůstává stěžejní.

Silné stránky

Vstupem ČR do Schengenu a současným zrušením ochrany vnitřních hranic v roce 2007 došlo v ČR k zásadní změně v rozsahu a způsobu ochrany hranic. ČR je odpovědná pouze za ochranu vnějších vzdušných hranic, tj. ochranu vnějších hranic na mezinárodních letištích v ČR na letech z/do zemí mimo schengenský prostor. V postavení vnitroschengenského státu má ochrana vnějších hranic EU/Schengenu a prostupnost vnitřních hranic mimořádně silný politický a ekonomický význam, a proto v zájmu zachování správného fungování společného prostoru usiluje ČR o co nejvyšší provádění schengenských standardů na evropské i národní úrovni.

K naplnění těchto politických cílů si na národní úrovni ČR stanovila Strategii ČR pro integrovanou správu hranic, jež se stala hlavním koncepčním dokumentem ČR pro správu vnějších hranic a návratů pro období 2020-2024.

Tato IBM Strategie definuje strategické priority ČR v oblasti správy vnějších hranic, kdy jejím hlavním cílem je zefektivnit správu vnějších hranic na národní úrovni a zároveň přispět ke zlepšení situace na evropské úrovni tak, aby došlo k posílení bezpečnosti schengenského prostoru při zachování volného pohybu osob.

Zcela nenapadnutelně tato IBM Strategie bere plně do úvahy všechny požadavky stanovené legislativou EU a souvisejícími evropskými strategickými dokumenty. IBM Strategie je samostatným vládním dokumentem, který bude aktualizován

v souladu s případnými změnami vyvolanými zejména v návaznosti na novou legislativu nebo revizi technické a operativní strategie agentury Frontex či národních legislativních změn, nebo po skončení jeho časové platnosti, tj. v roce 2024.

Monitorování a hodnocení implementace této IBM Strategie vychází ze závěrů schengenského hodnocení, vnitřních auditů a hodnocení, úkolů vycházejících z nových právních norem a národních strategických cílů v oblasti integrované správy hranic. Dobrá praxe, zkušenosti a doporučení ze schengenského hodnocení ostatních schengenských států je bráno v potaz při reagování ČR na správu hranic.

ČR je z hlediska migrace již dlouhodobě pouze tranzitní zemí pro migranty přicházející do Evropy, což potvrzují statistická data i informace od policie nebo zpravodajských služeb. Tato skutečnost je pro správu hranic ČR spíše příznivá. Podobně příznivou je geografická poloha ČR, která zajistila ČR vnější hranice pouze na mezinárodních letištích, kdy vodní a pozemní hranice jsou na území otevřeného schengenského prostoru.

V rámci mimořádných opatření, jako je znovuzavedení hraničních kontrol nebo reakce na migrační krize či pandemii COVID-19, je ČR schopna reagovat rychle a efektivně, díky podpoře policejních manažerů a profesionalitě policistů při výkonu každodenní služby. Spolupráce mezi orgány integrované správy hranic je funkční a funguje na základě potřeby. Vzdělávání policistů probíhá jak pro nově rekrutované příslušníky, tak v rámci jejich služby jako celoživotní vzdělávání. Technické vybavení a technologie používaná v rámci implementace IBM Strategie je na vysoké a moderní úrovni.

Koncept IBM je za současných podmínek kvalitní souhrn podmínek a procesů pro efektivní implementaci správy hranic nejenom v EU, ale i v jiných zemích celého světa. Podstatným aspektem je fakt, že IBM koncept není model, který by v jedné formě mohl být kopírován každým státem, ale je nutné jej přizpůsobit politickým, sociálním, geografickým podmínkám a jiným specifikům každé země.

Slabé stránky

V rámci právního rámce EU, je implementace IBM doporučena všem členským státům na základě daných evropských standardů. Členské státy EU jsou pak samy zodpovědné za zpracování vlastních IBM Strategii a jejich implementaci.

Česká IBM Strategie byla vypracována formálně na základě požadavků EU jako právní dokument nahrazující Národní schengenský plán, který byl základní strategický dokument pro oblast schengenské spolupráce a ochrany hranic. Jeho cílem bylo zajistit správné a koordinované provádění schengenského *acquis* v ČR. Národní schengenský plán byl vytvořen v roce 2014 Ministerstvem vnitra ve spolupráci s ostatními agenturami zodpovědnými za IBM v ČR. Cílem plánu a úkolů v něm stanovených bylo zajistit vysoký standard ve všech oblastech schengenské spolupráce, který je prověřován formou pravidelných schengenských hodnocení. IBM Strategie tak nahradila tento dokument.

IBM Strategie ČR je na národní úrovni důležitým právním dokumentem, nicméně v jeho implementaci se stává spíše formální. Rada příslušníků policie, celní správy i jiných orgánů zapojených do správy hranic v ČR o jeho existenci ani neví, jeho obsah tak nezná, což potvrdila většina dotazovaných expertů. Přesto ke spolupráci v rámci

hranic dochází, neboť existuje řada dalších právních norem o spolupráci a výměně informací mezi orgány zapojenými do správy hranic, zejména mezi policií a celní správou, a to na základě potřeby, nikoliv v rámci požadované implementace IBM. Je tak možné tvrdit, že výkon správy hranic v ČR by fungoval efektivně i v případě absence IBM Strategie.

Efektivní spolupráce mezi jednotlivými orgány správy hranic je realizována především na základě osobních kontaktů a zaběhnutých toků, zcela běžně se používá pro rychlou informaci neformálních forem spojení, např. použití sociálních médií jako je WhatsApp či Viber. Spolupráce na mezinárodní úrovni či v rámci sousedních zemí je limitována jazykovou nevybaveností příslušných zaměstnanců agentur správy hranic.

Schengenská spolupráce je pak velmi citlivá a nereaktivní na okamžité změny a krizový management, kdy členské státy jsou ponechány na národní reakci rozhodnutí. Podpora ostatních členských států je pak limitovaná a zejména země s vnější hranicí EU se potýkají s výzvami v rámci IBM.

Interpretace a implementace evropských norem spojených s integrovanou správou hranic se odlišuje na základě národních přístupů každé členské země EU. Některé země například stále nemají vlastní národní IBM Strategii, a přitom implementují její body při každodenní správě hranic. Jiné země mají odlišnou dobu platnosti IBM Strategií, například v provnání lze uvést, že ČR má současnou IBM Strategii 2020-2024, Slovenská republika 2019-2022, Švýcarsko 2019-2027, Slovinsko nemá žádnou.

Je proto diskutabilní, zda přítomnost IBM Strategie významně ovlivňuje národní správu hranic. Nad rámec IBM je na úrovni EU řada mechanismů na bilaterální či multilaterální úrovni, jako různé pracovní skupiny, spolupráce s Frontexem, Europolem, Interpolem, nebo Národních koordinačních center. Tato centra v každém členském státě má rovněž odlišnou pracovní dobu, v ČR funguje 24/7, jinde pouze v pracovních dnech, čímž se také mezinárodní spolupráce limituje. Z tohoto důvodu řada třetích států stále nevidí přednost IBM před tradiční správou hranic, např. Ázerbájdžán. Současně je řada států, kteří v evropském konceptu IBM našli řešení jejich správy hranic a vytvořili jejich vlastní IBM Strategie, např. země Východního partnerství, Libanon, Pákistán (v procesu zpracování IBM Strategie).

Hrozby

Znovuzavedení hraničních kontrol může být řešením pro daný schengenský stát, nicméně toto opatření nelze spatřovat jako řešení z hlediska EU. Znovuzavedením hraničních kontrol se pouze odkloní migrační cesta a cizinci si zvolí pro překročení hranic jiný stát. V tomto ohledu by EU měla vytvářet jeden celek a reagovat zejména na vnějších evropských hranicích více jednotně a podpůrně členským zemím v případě potřeby, aby zamezila pohybu neregulérních migrantů na hranicích vnitřních.

Zásadní hrozbou v rámci IBM jsou nepředvídané situace jako je zvýšení politických tlaků a válečných konfliktů celosvětově, či přírodní katastrofy, mající za následek zvýšenou migraci a s ní spojené překračování státních hranic.

Další hrozbou může být hromadný výskyt infekčních nemocí postihující obyvatelstvo bez prostorového omezení, ale stejně tak zvířecí onemocnění přenosná

na člověka. Neméně podstatné jsou také choroby zvířat a rostlin spojené s překračováním státních hranic. Veterinární a fytoosanitární kontroly včetně nařízených karantén jsou velmi důležité k zamezení rozšíření chorob přímo na člověka, nebo prostřednictvím stravy.

Obecně lze za hrozbu považovat nárůst přeshraniční trestné činnosti, zejména organizovaný zločin a terorismus, ale také pašování drog, zbraní a dalšího nelegálního zboží.

Nové technologie mohou představovat také značnou hrozbu a mají významný vliv na vytváření nových modus operandi používaných skupinami organizovaného zločinu zapojenými do mezinárodního obchodu s lidmi a převaděčství. Technologie rozšířily možnosti zločinců obchodovat s lidmi za účelem různých druhů vykořisťování, včetně sexuálního a pracovního vykořisťování, odebírání orgánů, nelegálních adopcí dětí a nucených sňatků. Organizované zločinecké skupiny, které se zabývají převaděčstvím a obchodováním s lidmi, využívají moderní komunikační technologie k mnohonásobnému vykořisťování svých obětí: od inzerování a naboru obětí až po jejich vydírání pomocí fotografií a videí za účelem kontroly jejich pohybu.

Nejde jen o šifrování dat uložených v jednotlivých zařízeních, ale také o samotnou komunikaci mezi zařízeními připojenými k internetu. Jedním ze způsobů šifrované komunikace, který je hojně využíván organizovanými převaděčskými skupinami je tzv. koncové šifrování. Prolomení těchto šifer pak závisí na kvalitě operativní činnosti prováděné specialisty na kybernetickou kriminalitu, kteří se zaměřují na koncová zařízení nebo čekají na chybu pachatele. Současným trendem je využívání všech komunikačních aplikací, které umožňují šifrovaný přenos elektronickými zařízeními s využitím potřebného operačního systému, umožňujícího instalaci aplikace a připojení k internetu, které umožní požadované spojení. Existují také aplikace, které umožňují zašifrovat celé zařízení, což ztěžuje samotné vytěžení jeho obsahu nebo vyhledání potřebných informací a důkazů.

Nové komunikační aplikace šifrují celou komunikaci mezi odesílatelem (volajícím) a příjemcem (volaným), což umožňují soukromé a veřejné klíče, přičemž zprávu lze dešifrovat pouze soukromým klíčem. Jedinou informací, kterou mohou bezpečnostní složky v tomto případě použít, jsou tzv. metadata. Údaje, které mohou poskytovatelé internetových služeb poskytnout, i když obsah hovoru není znám, znamenají identifikaci volajícího a příjemce hovoru. První aplikací, která umožňovala šifrování, byla aplikace Telegram, kterou hojně využívají skupiny organizovaného zločinu a pašeráci migrantů. Dnes používá end-to-end šifrování mnoho aplikací, například Signal, Wickr nebo iMessage. Dokonce i aplikace Facebook a Google WhatsApp používají koncové šifrování.

Aktuální zpráva Europolu „Hodnocení hrozeb závažné a organizované trestné činnosti – Serious and Organised Crime Threat Assessment (SOCTA) 2021“ přímo popisuje bezpečnostní rizika, která vznikají pro bezpečnost hranic, když organizované skupiny využívají informační a komunikační technologie k převádění lidí přes hranice, ať už po zemi, vzduchem nebo po moři.

Rozšíření sofistikovaných digitálních technologií a široké využívání sociálních médií a šifrované komunikace vytvořily pašerákům a obchodníkům s lidmi příležitosti k šíření jejich služeb, vzájemné koordinaci a naboru nových spolupracovníků. Organizovanému zločinu toto umožňuje snadněji uniknout odhalení ze strany orgánů

činných v trestním řízení. Zaznamenáno bylo i používání virtuální měny převaděčskými sítěmi, které se bude v budoucnu rozšiřovat. Převaděči často využívají moderní technologické nástroje, jako jsou sociální média a mobilní aplikace pro nábor, komunikaci a převod finančních prostředků, vyzvedávání a předávání migrantů, sdílení fotografií a videí dokumentů, včetně sdílení jízdenek a monitorování činností orgánů činných v trestním řízení (prostřednictvím bezpečnostních kamer, a dokonce pomocí dronů). Proto i kybernetická bezpečnost se v poslední době dostává do popředí i v IBM.

V hrozbě můžeme spatřovat i nezájem pracovat v bezpečnostních sborech, vysokou fluktuaci ve služebním působení vyškolených příslušníků, nebo nedostatek finančních prostředků na implementaci IBM Strategie. Tyto hrozby jsou v rámci současné situace v ČR z hlediska předpokladu pouze minimální, ale pro jiné země, zejména mimo EU jsou kritické.

Příležitosti

V rámci integrované správy hranic vychází ČR z několika příznivých skutečností, kterých by měla využít jako příležitost při efektivní správě hranic. Z hlediska územní velikosti a geografické polohy, patří ČR k menším zemím s pouze vnitřní pozemní hranicí. Vyspělé sousední státy bez výrazných bezpečnostních hrozeb a společnou zahraniční politikou poskytují ČR spíše příznivou situaci. Sousedství se Slovenskou republikou je současně bezproblémové z hlediska společné historie a žádné jazykové bariéry.

ČR jako členský stát EU se zapojuje do řady evropské spolupráce, výměny informací, používání stejných databází a technologií, aktivně se podílí na vysílání pracovníků bezpečnostních sborů v rámci EU i do třetích zemí. Účast na mezinárodních konferencích a společných vzdělávacích programů je velkou příležitostí pro české pracovníky bezpečnostních sborů z důvodu zvyšování povědomí a potenciálu, výměny dobrých zkušeností a poučení z jiných zemí. Je také důležitá výměna informací ohledně trendů z jiných zemí, moda operandi v páchání přeshraniční trestné činnosti a společném boji proti kriminalitě v rámci společných operací.

Důležitou příležitostí je vzdělávání, jako například stáže, mezinárodní školení, vzdělávací programy, nebo společné školící operace v rámci taktické přípravy a následného výkonu služby. V rámci mezirezortní spolupráce se jako příležitost nabízí zvýšení školení mimo jeden rezort, například společná školení pro policisty a celníky, která v současné době spíše chybí. Taková by napomohla vzájemnému porozumění ohledně pracovních povinností jednotlivých složek. Vyšší důraz by měl být kladen na zapojení praktické přípravy či případových studií. Například zorganizovat častější cvičení na hranicích či hraničních přechodech, zaměřených tematicky například na teroristický útok, zvýšený příliv neregulérních migrantů apod.

Z ekonomického hlediska se dá zaměřit na efektivní využití technických prostředků při správě hranic a jejich sdílení mezi jednotlivými rezorty. Není proto třeba, aby policie a celní správa měla stejné vybavení na jednom hraničním přechodu, pokud jej mohou obě agentury sdílet společně.

V rámci mezinárodní spolupráce IBM by se mělo přistupovat ke třetím zemím odlišně s ohledem na to, zda se jedná o státy, které:

1. mají silnou politickou podporu stát se členskými státy EU nebo jsou již v procesu přijetí,
2. nechtějí se stát členským státem EU, ale mají silné politické nebo ekonomické propojení na EU,
3. mají smlouvu o spolupráci s EU nebo jiný formální dokument o spolupráci a jsou důležitým partnerem EU.

V rámci kontroly a monitorování implementace IBM je třeba mít ustálené kontrolní mechanismy, jak vnitřní, tak vnější. Na úrovni EU se jedná o pravidelná schengenská hodnocení nebo posouzení zranitelnosti. Situace na hranicích a ve správě hranic je velmi citlivá a proměnná, proto je nutná určitá flexibilita a reaktivita, které je možné realizovat pouze v případě systematické kontroly a hodnocení.

Shrnutí výsledků výzkumu

Dotazníkové šetření i řízené expertní rozhovory přinesly společná zjištění a jejich výsledky nebyly v kontradikci. Připomeneme stanovené hypotézy na počátku výzkumného procesu:

- **Má imigrace cizinců značný vliv na bezpečnostní rizika v ČR?**
- **Je implementace IBM v ČR pouze formálního charakteru?**

Tyto hypotézy nebyly v plném znění potvrzeny. Imigrace má vliv na bezpečnostní rizika v ČR, ale ne značného významu. Příliv cizinců na území ČR je v současné době kontrolován profesním plněním úkolů příslušníků státní správy dle zákonných norem národního o Eurounijního charakteru. Osobní vnímání bezpečnostních hrozeb spojených s cizinci na území ČR je spíše vysoký, zejména pak strach z nesprávné integrace cizinců do české majoritní společnosti. Většina příslušníků státní správy se v ČR již setkala s většinou forem bezpečnostních hrozeb.

Existence IBM Strategie v ČR je v povědomí pouze některým pracovníkům státní správy, ne zcela všichni jsou s ní obeznámeni. Tím ovšem není omezena či ohrožena její implementace, neboť svoje profesní povinnosti z ní vyplývající jsou v povědomí všem dotazovaným pracovníkům zapojeným do správy hranic. Formy spolupráce v rámci IBM jsou implementovány na všech úrovních, horizontální i vertikální, a to jak vnitroservisní, mezirezortní i mezinárodní. Jejich zlepšení je spatřováno zejména v(e):

- častějších aktivitách na zvyšování kapacit,
- účasti na mezinárodních konferencích, výměnných pobytech či studijních návštěvách,
- zvyšování kapacit a povědomí na související témata k IBM, doplněna o zvyšování jazykové vybavenosti pracovníků bezpečnostních sborů,
- mezirezortní spolupráci posílit o společná školení, společné hlídky a společné akce,
- sdílení informací na základě vybraných bezpečných toků,
- zvyšování osobních kontaktů mezi nominované osoby zodpovědné za zastupování jednotlivých agentur,
- společných využívání technických prostředků,
- shodném výkladu společných právních norem EU na národní úrovni členských států.

Implementace IBM utrpěla v posledních letech řadu výzev, jako jsou migrační krize, pandemie COVID-19 či ruská invaze na Ukrajinu. České orgány zapojené do IBM, prokázaly rychlou adaptaci na mimořádná opatření a silnou flexibilitu v adaptaci.

Novodobým trendem je vyšší používání informačních technologií, internetu, sociálních médií. Pozornost se musí soustředit na nový modus operandi a podporu kybernetické bezpečnosti. Například použití šifrování je jedním ze základních požadavků při operativním plánování pašování lidí. Skutečnost je taková, že převaděči stále častěji využívají ke komunikaci a plánování neoprávněného překročení hranic počítačové technologie a šifrovací metody.

S rozvojem nových aplikací bude pro orgány implementující IBM obtížnější bránit hranice před organizovanými skupinami převaděčů. Nezáleží na tom, jaký komunikační kanál organizované skupiny převaděčů používají, Telegram nebo jiný doporučený software „Rocketchat“, Riotchat, ruský „TamTam Messenger“ nebo čínský „BCM Messenger“. Při používání těchto aplikací vždy záleží na tom, kdo je vytvořil, kdo je spravuje nebo kdo může nahlížet do zdrojového kódu. Může se totiž stát, že údajně bezpečné aplikace mohou sloužit svým tvůrcům k získávání zájmových informací. To je právě cesta sociálního inženýrství a zpravodajských technik. Je nutné si uvědomit, že umění klamání nemění své základní kořeny, pouze využívá nové nástroje k maximálnímu využití informací.

Odhalování, dokumentování a vyšetřování tohoto typu trestné činnosti bude záviset na mezinárodní spolupráci a sdílení informací mezi orgány IBM, orgány činnými v trestním řízení a zpravodajskými službami. V boji proti tomuto jevu musí jít politické zájmy stranou a primárním zájmem musí být ochrana hranic. První krok k posílení ochrany hranic musí být iniciován bezpečnostním systémem a vrcholovým kompetenčním vedením. Účelem je vytvořit strategii popisující současné možnosti pohraniční stráže při ochraně státních hranic před novými druhy trestné činnosti v souvislosti s kyberprostorem. Strategie, která bude schopna stanovit cíle, jichž je třeba dosáhnout, aby bylo možné rozdělit síly a finanční prostředky na zlepšení schopnosti pohraniční stráže bojovat proti novým trendům v oblasti bezpečnostních rizik na hranicích. Prostřednictvím strategie může vrcholové vedení stanovit cíle, kterých je třeba dosáhnout v určitém časovém období. Ideální nastavení je pět let a pozornost je třeba věnovat následujícím oblastem:

- organizačním a strukturálním změnám, pokud je nutná reorganizace a bezpečnostní situace si takové kroky vyžaduje,
- specifikace personálních požadavků při výběru nových zaměstnanců, kteří se budou zabývat kybernetickou bezpečností a nově vznikajícím hrozbám.
- nastavení materiálně-technického rozvoje s cílem zajistit potřebné technologické nástroje pro boj s novými trendy ohrožujícími bezpečnost hranic a způsobujícími nelegální aktivity v této oblasti,
- vytvoření vhodného vzdělávacího systému pro zajištění kvalitního výukového plánu, zajištění dostatečně erudovaných a vyškolených lektorů a zajištění vhodných učebních pomůcek pro zvýšení znalostí v oblasti kybernetické bezpečnosti,
- navrhnout nezbytné legislativní změny, které umožní chránit hranice před nelegálními přeshraničními kybernetickými aktivitami,

- v oblasti národní a mezinárodní spolupráce je třeba zřídit kontaktní místo pro komunikaci s dalšími subjekty (orgány činné v trestním řízení, státní zastupitelství, zpravodajské služby). Pro centrální kontaktní místo je velmi přínosné vyjasnění parametrů spolupráce, smluvně potvrzená partnerství, která vyjasní kompetenční nejasnosti, pravidla komunikace nebo například pravidla vzájemného předávání informací.

V případě úspěšné implementace nové strategie na politické úrovni spočívá její aplikace na bedrech samotného IBM. Posledním krokem by mohlo být vytvoření speciální jednotky, která se bude věnovat problematice v kybernetickém prostoru. Tato jednotka by byla určena k podpoře orgánů IBM a styčným bodem pro spolupráci s vnitrostátními a mezinárodními policejními orgány. Je možné přezkoumat také možnost, aby tato jednotka byla součástí již funkčního oddělení SCP, např. oddělení analýzy rizik či jiné související.

Pro koncept IBM lze výsledně tvrdit, že se jedná o zatím nejefektivnější koncept spolupráce při správě hranic, za dodržení základních podmínek, kterými jsou:

- pravidelné monitorování a vyhodnocování jeho implementace vnitřními a vnějšími subjekty,
- zachování flexibility na národní úrovni reagovat na okamžité výzvy (válečné konflikty, bezpečnostní hrozby, migrační a jiné světové krize),
- zesilování kapacit orgánů IBM,
- společné využívání technických prostředků na základě mezirezortní spolupráce,
- zesílení spolupráce s mezinárodními organizacemi, zejména ve vedení politických dialogů se třetími zeměmi na téma správy hranic a migrace.

Doporučení pro rozvoj teorie, zaměření výzkumu a vzdělávání ve zkoumané problematice by se dala shrnout následovně:

- pravidelné monitorování a analýza implementace IBM z ohledu na její efektivnost a finanční náročnost s cílem docílit otevřených, ale bezpečných státních hranic,
- zvýšit povědomí jak orgánů implementujícím IBM, tak i veřejnosti v otázkách bezpečnostních rizik spojenými s imigrací, komparace stereotypů a reálných kauzuistik,
- investovat do vzdělávání pracovníků orgánů IBM na národní úrovni, EU a mezinárodní,
- pokračovat v upevňování mezirezortní spolupráce na základě vzájemné profesionální důvěře založené na společných zájmech a plnění zákonných povinností,
- vytvářet nové dialogy a spolupráci se třetími zeměmi, strategicky důležitými pro ČR a EU.

Strategicky důležité je soustředit pozornost na všechny hlavní komponenty IBM současně a ne odděleně. Těmito jsou hraniční kontroly (kontroly a dohled) na základě analýzy rizik; odhalování a vyšetřování přeshraniční trestné činnosti; vnitroservisní, meziagenturní a mezinárodní spolupráce pro správu hranic a model čtyřstupňové vstupní kontroly.

Závěr

Správa hranic úzce souvisí s migračním managementem, což jsou oba velmi vitální obory podléhající nepředvídaným změnám z historického i novodobého pohledu. IBM je nejenom v EU, ale ve všech státech doposud nejsmysluplnějším konceptem, který podporuje efektivní a účinnou správu hranic, a to i přes veškeré výzvy, které současnou společnost zatěžují a kterým budou státy pro futuro čelit. Realita současného stavu ukazuje, že ČR má vlastní IBM Strategii, mnoho pracovníků orgánů zapojených do její implementace ji formálně nezná, ale prakticky ji implementuje.

Správa hranic podle IBM musí splňovat tři cíle, které jsou stejně nezbytné a vzájemně plně kompatibilní, a to ochrana vnitřní bezpečnosti a řízení migračních toků s cílem předcházet nelegální migraci, související trestné činnosti a jiné přeshraniční kriminalitě; bezproblémové a rychlé přechody hranic pro velkou většinu cestujících, kteří splňují podmínky stanovené příslušnými předpisy; a plné respektování základních práv, včetně zacházení s každým jednotlivcem s plným respektem k lidské důstojnosti a umožnění přístupu k mezinárodní ochraně osobám v nouzi.

Koncept IBM poskytuje návod, jak mohou státy efektivněji maximalizovat zdroje a práci jednotlivých agentur zapojených do správy hranic, a to vytvořením kompetentních mechanismů spolupráce a komunikace. Jako taková se IBM stala definující charakteristikou moderní správy hranic. Koncept IBM byl proto vyvinut tak, aby byla zajištěna efektivní, rozsáhlá, avšak finančně nenákladná a efektivní správa hranic, pokud jde o kontrolu pohybu osob. Základem konceptu IBM je zjištění, že bez ohledu na národní systém a jeho úroveň rozvoje se výsledky jednotlivých agentur správy hranic obecně zlepšují, když je jejich úroveň spolupráce posílena. Správa hranic se stává plynulejší a efektivnější, což může například vést ke kratším čekacím lhůtám na hraničních přechodech a následně k vyšší spokojenosti cestujících, ale i pracovníků orgánů implementujících IBM.

V posledních letech se ukázalo, že EU je schopna v reakci na neustále se měnící výzvy a příležitosti spojené s migrací do Evropy jednat s odhodláním a solidaritou jako jednotná unie. Jak předsedkyně von der Leyenová jasně vyjádřila v projevu o stavu Unie: „Je důležité, aby solidarita vždy byla součástí naší debaty o migraci, a bezprecedentní úsilí přijmout miliony lidí přicházejících z Ukrajiny by mělo posloužit jako inspirace pro další opatření – jako návod pro koordinovanou, společnou reakci na úrovni EU“.

Správa hranic a migrační management spolu bezprostředně souvisí a jsou klíčovými proměnnými oblastmi na základě širokého spektra nepředvídaných aspektů. Dá se očekávat, že následující rok 2023 bude důležitý, pokud jde o legislativní úpravy v oblasti migrace, azylu a správy hranic, která jsou naléhavými tématy každého členského státu EU. Úpravy je nutné bezpodmínečně realizovat, aby EU byla beze zbytku schopna reagovat na všechny relevantní bezpečnostní a sociální výzvy solidárně, odpovědně a spravedlivě. Další aspekty spojené se správou hranic, jako je institut navracení by měly prohlubovat partnerství po celém světě, usnadňovat migrantům legální migraci a posilovat integraci nově přichozících osob, které mohou do evropské ekonomiky vnést potřebné kompetence, odbornost a know how.

Vývoj v oblasti správy hranic vyžaduje, aby EU jednala v kombinaci konceptu silové, bránící se demokracie před aktuálními bezpečnostními hrozbami jako je organizovaný zločin, terorismus a další hybridní ohrožení, a to v korelaci s kolektivní politickou vůlí. Je přitom nutné klást accent na to, aby na sebe každý členský stát vzal odpovědnost za řízení migrace s důstojností, která se primárně bude manifestovat v projevování solidarity ostatním. Nicméně nelze tento požadavek plně přenést jen na členské státy, orgány EU by měly kontinuálně a proporcionálně prohloubit podporu nejvíce dotčeným členským státům.

Adekvátní reakce v krizových situacích, ale i každodenní kontrola a ochrana hranic musí mít oporu v profesionalitě, erudici, etice a spolehlivosti pracovníků participujících na tomto procesu. Otevřená debata a konsensuální rozhodnutí vztahující se k potencionálním hrozbám a fenoménům je fundamentálním pilířem naplnění konceptu IBM a zajištění bezpečného prostředí pro občany EU.

Literatura

FRONTEX, *Common Core Curriculum*, EU Border Guard Basic Training, Frontex: 2012. ISBN 978-92-95033-50-3.

FRONTEX, *Frontex at a glance*, FRONTEX: 2015. ISBN 978-92-95205-12-3.

FRONTEX, *Twelve Seconds to Decide, In search of Excellence: Frontex and the principle of best practice*, Frontex: 2014. ISBN 978-92-95033-92-4.

MANCOSU, Moreno a Monica FERRIN PEREIRA. *Terrorist Attacks, Sterotyping, and Attitudes Towards Immigrants: The Case of the Manchester Bombing*. University of Turin, Universidade da Coruña, January 2021.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1896 ze dne 13. listopadu 2019 o Evropské pohraniční a pobřežní strážci a o zrušení nařízení (EU) č. 1052/2013 a (EU) 2016/1624.

Smlouva o fungování Evropské unie, konsolidované znění. Úřední věstník Evropské unie C 326/47, z 26. října 2012.

Směrnice pro integrovanou správu hranic ve vnější spolupráci Evropské komise, Evropská komise, 2010.

Ms. Monika Weber (*1976) is a holder of Doctoral Degree with more than 27 years of professional experience in the field of migration and border management. The first 12 years of her career Monika spent with the Czech Police. Her portfolio ranges from border management, migration and document security to cross border crime, gender and police education and contributed to development of different publications on the topics, as well as training manuals and the distance learning e-tools. Since 2009, Monika works in ICMPD, currently as Senior Advisor on Border Management and Security, providing expertise and trainings worldwide.

